

Hekkende sjøfugl i indre Oslofjord, Oslo og Akershus 2019

Svartbak med flyndre (skrubbe?). Ostøya-Gåsøya.
Foto Morten Bergan

Av

Morten Bergan og Geir S. Andersen

Utgitt av Norsk Ornitologisk Forening, avd.
Oslo og Akershus

Innhold

Sammendrag	3
Bakgrunn	3
Metode	4
Feltarbeid	4
Resultater	5
1 a) Fredete lokaliteter	7
1 b) ikke-fredete lokaliteter	17
2) Artsgjennomgang	19
3) Tabeller	37

Ærfugl i skjærgården 1.5.2019.
Foto Morten Bergan

Sammendrag

For å følge utviklingen av sjøfuglbestandene gjennomfører Fylkesmannen i Oslo og Akershus jevnlig tellinger av hekkebestandene av de ulike sjøfuglartene. Oppdraget utføres av Norsk Ornitologisk Forening i Oslo og Akershus. Tellingene omfatter fjorten arter hekkende andefugler, vadefugler og måkefugler på et sekstitalls holmer og skjær i Bunnefjorden, Vestfjorden og Drøbaksund. Denne rapporten viser resultatet av tellingene i 2019. Vi besøkte i år også Saueholmen i Sonsbukta, Vestby – en lokalitet som sjelden besøkes da den ligger så alene langt unna alle de andre koloniene (langt å kjøre). I tillegg gjør vi oss noen observasjoner av ytterligere et par kysttilknyttete arter hjemmehørende i fjorden.

Årets sjøfugltellinger viste en total sjøfuglbestand i Oslo og Akershus' del av indre Oslofjord innenfor Drøbak på 4087 par. Dette er en nedgang på 5,3 % i antall hekkende par sjøfugl i rapportområdet, fra 4317 par ved forrige telling i 2017.

Bestandsendringene varierer mellom de forskjellige artene. Arter som viste bestandsvekst fra undersøkelsene i 2017 til 2019 var knoppsvane, kanadagås, ærfugl og svartbak. Arter som viste reduksjon var grågås, tjeld, og alle måkeartene unntatt svartbak. Noe av reduksjonen kan trolig tilskrives en temmelig kald mai måned (for grågås og fiskemåke spesielt, kanskje for tjeld). Hvitkinngås viste samme nivå som sist. Øvrige arter forekommer bare i lite antall slik at det ikke er fornuftig med kommentar vedrørende bestandstrender. Kommentarer er listet for hver art.

Av de 4087 parene hekker 2693 par i de fredete koloniene, dette utgjør 66 % av den samlede sjøfuglbestanden i 2019, som normalt.

Bakgrunn

Indre Oslofjord har et rikt fugleliv, men er også et viktig friluftsområde for befolkningen i Stor-Oslo med omegn. Det innebærer at sjøfuglenes hekkeplasser, oppvekstområde og næringsområder i sommerhalvåret er sterkt preget av ulike menneskelige fritidsaktiviteter, både i strandsonen og til sjøs. Det er konkurranse om bruken av skjær, holmer og strender.

Utover på 1970-tallet ble konflikten mellom sjøfugler og friluftsliv viet mye oppmerksomhet. Etter feltarbeid i 1974 og 1976 ble 18 hekkelokaliteter fredet som naturreservater i 1978, samt tre lokaliteter omkring Malmøya i Oslo, som naturminne med fuglelivsfredning i 1979 = 21 lokaliteter tilsammen. I 2008 og 2009 ble ytterligere 16 lokaliteter fredet, slik at det fra og med våre tellinger i 2011 var 37 lokaliteter i fjorden i Oslo og Akershus som var fredet for å verne sjøfuglenes hekkeplasser – 38 av dem i området omfattet av denne rapporten.

I tillegg til den naturlige sjøfuglbestanden i fjorden så har det fra slutten av 1970-tallet etablert seg tre gåsearter i fjorden – i hovedsak som følge av utsettinger. Alle disse gåsebestandene økte utover på 1980-, 1990- og 2000-tallet, samtidig som det ble meldt om økende problemer knyttet til tilgrising av grøntområder og badesteder med gåsemøkk, og i noen grad beiteskader på kornåkre i innlandet. Forvaltningsmyndighetene har valgt å svare på dette ved å gjennomføre ulike bestandsregulerende tiltak slik som punktering av egg i rugetiden og i noen grad ved å tillatte skadefelling. Disse tiltakene blir, slik vi kjenner til, i hovedsak gjennomført for kanadagås og hvitkinngås i Nesodden, Oslo, Asker og Bærum kommuner, i noen grad også for grågås. Øvrige arter har kun «naturlige» påvirkninger, skjønt noen arter er jaktbart vilt.

For å følge utviklingen av sjøfuglbestandene, både de man ønsker å verne og de man ønsker å redusere i antall, gjennomfører Fylkesmannen i Oslo og Akershus jevnlig tellinger av hekkebestandene av de ulike sjøfuglartene. For tiden gjøres dette annethvert år, dog med en registrering av makrellterne i det mellomliggende året. Oppdraget settes ut til Norsk Ornitologisk Forening. Denne rapporten viser resultatet av tellingene i Oslo og Akershus' del av indre Oslofjord 2019.

Metode

Foruten tilfeldige tellinger på 1950-tallet ble sjøfuglkolonier i Oslo og Akershus talt opp første gang i 1974 og 1976; i 1976 i en stor del av det nåværende rapportområdet. Det var årlige tellinger 1978–1991, deretter tellinger annethvert år. Fra og med 1981 har tellingene omfattet alle skjær, holmer og øyer i Oslo og Akershus innenfor Drøbak. Naturreservatet Saueholmen i Sonsbukta/Vestby er normalt ikke med i våre tellinger, men ble besøkt i år da vi uansett deltok i tellingene i Breiangen på Buskerud-siden. Tellingene har i alle år blitt utført av forfatterne, og i år med Sari Cunningham tilstede alle dager. Registreringene har blitt utført etter samme metodikk som tidligere:

- a. Ilandstigning på lokaliteten, eventuelt observasjon fra båt, mhp. reirtelling for arter som hekker åpent og lettilgjengelig i hele rapportområdet. Tellingene utføres i midten av mai, før klekketid som er i dagene straks etter 20. mai.
- b. Observasjoner av klekte gåsekull. Grågåskullene klekker stundom før våre maitellinger hvorpå de forlater hekkeplassen og svømmer omkring til egnede lokaliteter med ungene. Vi registrerer da disse på den lokaliteten de ble observert. Dette kan virke noe tilfeldig, men eksakt hekkeplass er jo ukjent.
- c. Supplerende tellinger av rugende makrellterner i Oslo, Asker og Bærum omkring 10. juni. Dette fordi ternene hekker på et senere tidspunkt enn måkene. Vi kan da ikke gå i land pga. klekte måkeunger, men det telles fra båt. Ternene hekker normalt på lave og oversiktlige partier slik at denne metoden virker godt. Separate ternetellinger har blitt utført også i mellomårene siden 2012. I noen grad suppleres tallene for fiskemåke og sildemåke på denne telledagen da deler av bestanden for disse to artene har senere egglegging.
- d. Telling av voksne gravender og silender observert i hele rapportområdet i midten av mai. Disse to artene hekker gjemt i hulrom slik at vi ikke finner eksakte reirplasser, derfor brukes en metode som skiller seg fra de øvrige sjøfuglartene. For disse to artene telles antall individer! Usikkerheten i disse tallene er nødvendigvis større da også trekkende individer kan oppholde seg i fjorden på denne tid. Dette gjelder nok mest for den senthekkende silanda. En periode på 1990-tallet ble det også utført egne silandtelling i midten av juli måned på en tid da silanda hadde små unger, og arten ble vurdert som sjeldnere enn i dag.

For nærmere beskrivelse av metodikken, se tidligere rapporter. Merk at vi teller antall par; det er dette som oppgis i vedlagte tabellverk.

Feltarbeid

Årets tellinger ble gjennomført slik: Vi talte lokalitetene i Bunnefjorden samt i Lysakerfjorden den 16.5.2019, lokalitetene i Asker- og Bærumsskjærgården 18.5. og Steilene og Drøbaksund den 19.5. På grunn av noe regn ble Ildjernet i Nesodden, Møkkalassene v. Snarøya og Bestumkilen i Oslo oppsøkt på egen tur den 20.5. Alt på «normale» telledatoer.

Egne «ternetellinger» ble gjennomført i Ås, Nesodden, Oslo, Asker og Bærum kommuner 16.6. Denne ternetellingen omfattet Vestfjorden og Bunnefjorden, men en privat tur til Drøbaksund 14.–15.6. medførte noen registreringer, som vil bli nevnt, også her.

Enkelte lokaliteter har ikke egne, offisielle navn, men har blitt navnsatt av oss grunnet vårt behov for et stedsnavn på lokaliteten – f.eks. Feilskjær og Solskjær. Disse lokalitetene ble opplistet og omtalt i 2007-rapporten.

Resultater

Årets tellinger ga 4087 sjøfugl totalt, eksklusive gravand og siland som vi bare teller voksne individer av (ikke reir, se over). Dette er en nedgang på ni prosent fra 4317 par i 2017. Variasjoner innen de ulike artene fra år til år er vanlig blant sjøfugler, men den totale nedgangen i antall hekkende par skyldes en vedvarende nedgang for måkeartene hettemåke og gråmåke, i år også spesielt også for fiskemåke som hadde et dårlig år. Det ble registrert lavt tall også for grågås, og delvis for tjeld. Positivt resultat for svartbak og ærfugl samt for kanadagås. Denne har, imidlertid, så lavt hekketall at det ikke monner på totalen.

På mange av lokalitetene i Bunnefjorden ble det i år oppdaget at mye av holmene var dekket av planten apotekerkattost (også kalt legekattost). Kattosten ble temmelig høy og dominerte holmene fullstendig. Vi har aldri observert dette før, og lurte på hva slags effekt det kan få på sjøfuglbestandene om koloniseringen av kattost vedvarer. Måkene ble nesten helt borte i vegetasjon utover i juni måned. Vi fant apotekerkattost helt sør til Ytre Vassholmen. Se forøvrig Artsgjennomgang under.

Av de 4087 parene hekket 2639 par på fredete lokaliteter (= 64,5 % av totalt antall sjøfugler og opp 10 % fra 2396 par i 2017). Altså hekket 1394 par på ikke-fredete lokaliteter.

Fullstendige resultater, med antall par av hver art per lokalitet, er vist i tabellene for henholdsvis fredete og ikke-fredete lokaliteter sist i rapporten.

Alle tidligere sjøfugltellingsresultater ble i 2018 lastet inn i Artsobservasjoner.no via nofoa.no's innrapporteringside. Det er derfor lagt inn litt historisk informasjon om noen lokaliteter.

Hele sjøfuglkolonier plutselig overgrodd av apotekerkattost. Her fra Ytre Vassholmen 29.6.2019.
Foto Morten Bergan

Under har vi kommentert bestandsendringer for hver enkelt fredet lokalitet, deretter for hver enkelt art.

Forklaring på kolonneoverskriftene i tabellene totalt og i lokalitetstabellene for de fredete lokalitetene er som følger:

Ks=knoppsvane, **Kg**=kanadagås, **Hg**=hvitkinngås, **Gg**=grågås, **Sa**=stokkand, **Æf**=ærfugl, **Tj**=tjeld, **Rs**=rødstilk, **Hm**=hettemåke, **Fm**=fiskemåke, **Gm**=gråmåke, **Sm**=sildemåke, **Sb**=svartbak, **Mt**=makrellterne

Bøye med info-skilt til kajakkpadlere og fiskere. Lagmannsholmen 26.4.2019.
Foto Morten Bergan

1 a) Fredete lokaliteter

Hertugskjær v. Malmøya; Oslo – naturminne med fuglelivsfredning opprettet i 1979

Hertugskjær naturminne ble inkludert i Malmøya og Malmøykalven naturreservat i 2008. Dette fredningsformålet har annen begrunnelse.

År	Sum	Gg	Æf	Tj	Fm	Gm	Sm	Sb	Mt
2009	16	1	1		2	1	7		4
2011	15		2		2		11		
2013	20					2	18		
2015	21		4		3	1	12	1	
2017	14					1	12	1	
2019	20		4	1			14	1	

En liten koloni som følger den generelle utviklingen i fjorden: Et økende antall ærfugl og sildemåke og etablering av svartbak, i år også ett tjeldepar. Her har det ikke vært særlig mye makrellterne siden 2003 (21 par) og ikke særlig mye hettemåke siden 1993 (108 par).

Malmøyskjær v. Malmøya; Oslo – naturminne med fuglelivsfredning opprettet i 1979

Malmøyskjær naturminne ble inkludert i Malmøya og Malmøykalven naturreservat i 2008. Dette fredningsformålet har annen begrunnelse.

År	Sum	Hg	Tj	Hm	Fm	Sb
2009	9			8		1
2011	0					
2013	4	1	1		1	1
2015	1		1			
2017	0					
2019	1		1			

Lokaliteten har ligget så godt som fugletom i svært mange år.

Kaninøya; Oslo – naturminne med fuglelivsfredning opprettet i 1979, endret til naturreservat i 2008

År	Sum	Ks	Hg	Gg	Æf	Tj	Fm	Gm	Sm	Sb
2009	90	1	8		8	2	3	8	60	
2011	128		11	3	21	3		12	77	1
2013	143	1	13		32			20	77	
2015	141	1	15		29	1		10	85	
2017	147	1	15		17	1		26	87	
2019	119	1	13		31			18	56	

Totalt noe lavere enn før. Dette var en gang en meget stor hettemåke- og makrellternekoloni, maks hettemåke 1155 par i 1986 og gode ternetall frem til i alle fall 1997. Nå en ærfugl- og sildemåkekoloni, samt hvitkinngås. Ærfugl opp igjen etter et dårlig år sist.

Bleikøyalven; Oslo – naturreservat opprettet i 2008

År	Sum	Ks	Kg	Hg	Gg	Æf	Tj	Hm	Fm	Gm	Sm	Sb
2009	491	1	1	54	1	44	3	102	39	161	85	
2011	257			14		10			30	110	92	1
2013	120			1	2				18	43	56	
2015	146			11		25	1		9	57	43	
2017	47					1				19	27	
2019	49			3		27	2			9	8	

Et ynkelig telleresultat for denne lokaliteten også i år. Bleikøyalven har dominert med stormåker og hvitkinngås i ytre Bunnefjorden i mange år, f.eks 251 par gråmåke i 2003. År 2009 var siste år med noen hettemåker. Holmen virket stusselig tom selv om vi fant en del rugende ærfugler (i indre del). Vi vet ikke om det fremdeles er rev på Bleikøya eller om det er andre forklaringsmodeller som må til.

Galteskjær; Oslo (nord for Lindøya) – biotopvernområde opprettet i 2009

År	Sum	Hg	Æf	Tj	Gm	Sm	Sb
2009	27			1	3	23	
2011	23				7	16	
2013	30	1	1	1	6	21	
2015	27	1			7	19	
2017	29		4		5	18	1
2019	33				7	24	2

Nærmest uendret helt siden 2009. Sildemåke dominerer. Hettemåkene forsvant etter 1999-sesongen. Det sitter ofte mange, ikke-hekkende, storskarv på skjæret. Disse «tar plass» og kan, kanskje, forklare hvorfor en del andre arter skyr unna.

Nakkeskjær; Oslo – biotopvernområde opprettet i 2009

År	Sum	Hg	Gg	Æf	Tj	Hm	Gm	Sm	Mt
2009	50		1	1		35			13
2011	30	1			1		1		27
2013	49	3		5			2		39
2015	2	1		1					29
2017	56	3		1		23			29
2019	23	4			1	4		1	13

Sildemåke for første gang. Nakkeskjær er den største ternekolonien i fjorden de siste fire registreringsårene. Historisk kan nevnes 42 par makrellterne i 1996. Også 322 par hettemåke i 1987.

Kavringen; Oslo – naturreservat opprettet i 1978

År	Sum	Hg	Gg	Æf	Tj	Gm	Sm	Sb
2009	20			3	1	7	8	1
2011	27		3	6		9	8	1
2013	24	4		4	1	7	7	1
2015	25			7		8	9	1
2017	31	3		6	1	10	10	1
2019	20			3		10	6	1

Liten nedgang. Det sitter ofte en del, ikke-hekkende, storskarv på skjæret. Disse «tar plass» og kan forklare, kanskje, frafallet i andre arters hekkinger.

Kaffeskjær; Oslo – fuglefredningsområde opprettet i 2009

År	Sum	Ks	Kg	Hg	Gg	Sa	Æf	Tj	Hm	Fm	Gm	Sm	Sb	Mt
2009	70	1						1	25	40	3			
2011	264			1				1	221	36	4	1		
2013	156		2	5	1	1	10	1	93	40	2		1	
2015	205	1	1	9			22	2	139	28	1		1	1
2017	49			3			22		21	3				
2019	54	1		5			21	1	22	2			2	

Et dårlig resultat også i år. Knapt med hettemåke de siste to tellingene mens det var hele 472 par i 1991. Hvor har det blitt av fiskemåkene? Også disse har hatt dårlige tellinger de siste to registreringsårene mot hele 112 par fiskemåke i 1995. Kaffeskjær har aldri vært noen stor grå-/sildemåkekoloni, men de siste to årene har disse artene ikke vært boende på holmen.

Makrellterne som koloni var sist gang i 1999 (da 14 par), siden den gang bare slengere i enkeltår (3 par i 2007).

Muligvis er det for meget forstyrrelser fra, stadig flere, store båter (folk) som fortøyes på holmens nordside.

Nordre Skjælholmen; Nesodden – naturreservat opprettet i 2009

År	Sum	Ks	Kg	Hg	Gg	Æf	Tj	Hm	Fm	Gm	Sm	Sb
2009	149			27	5	42	3		5	51	9	7
2011	193	1	1	41	4	80	1		2	52	10	1
2013	207		2	48	2	59	2	1		57	22	14
2015	213			42	5	87	1		4	56	7	11
2017	174			53	2	63			2	31	15	8
2019	203			35	3	99				46	11	8

Litt opp fra et litt dårligere år sist. Den tredje største ærfuglkolonien i fjorden og den nest største kolonien av hvitkinngjess. Også den største svartbakkolonien i Oslo og Akershus. Ikke tjeld i år heller. Men en stokkandhunn på reir. Bestanden på denne lokaliteten bør ses i sammenheng med Søndre Skjælholmen, som ikke er fredet, men som hadde enda flere ærfugl og hvitkinngås.

Husbergøya; Nesodden – naturreservat opprettet i 2008

År	Sum	Ks	Kg	Hg	Gg	Sa	Æf	Tj	Hm	Fm	Gm	Sm	Sb	Mt
2009	70	1						1	25	40	3			
2011	264			1				1	221	36	4	1		
2013	156		2	5	1	1	10	1	93	40	2		1	
2015	205	1	1	9			22	2	139	28	1		1	1
2017	49			3			22		21	3				
2019	54	1		5			21	1	22	2			2	

Tallene inkluderer Husbergkalven, som i fjor. Kalven er også en del av naturreservatet. Denne har vi tidligere regnet som en egen lokalitet og ført den i tabellene og i rapportene som en ikke-fredet lokalitet. Nå rapporteres begge dellokalitetene under fredete lokaliteter. Uansett, godt om ærfugl, flest på selve Husbergøya. Fiskemåkene hekker i brattkanten mot NV av Husbergøya, de har tidligere også ligget på Kalven, men der var det ingen fiskemåke i år, bare noen grå- og sildemåke. Og tjeldepartet. De andre artene fordeler seg på begge underlokalitetene, men med flest i den ulendte sørskråningen av selve Husbergøya.

Knerten; Nesodden – naturreservat opprettet i 1978

År	Sum	Ks	Hg	Gg	Æf	Tj	Rs	Fm	Gm	Sm	Sb
2009	101	1	23	1	33	4		3	35	1	
2011	109	1	33	1	58	2		1	6	5	2
2013	91	1	32		36	2	1		10	4	5
2015	105		34	1	49		1		11	2	7
2017	109	1	27		59	1		1	15	3	2
2019	102	1	30		60			1	6	1	3

Fremdeles tynt med stormåker i forhold til tidligere. Historisk gråmåketopp 255 par i 1995. Nå er også tjelden borte, skjønt vi observerte ett individ. Det er mink på Steilene. Ærfugl og hvitkinngås greier seg bra. Ærfugl etablerte seg her første gang i 1984.

Rødstilk sett også i år, overflyvende sammen med en grønnstilk. Vanskelig å vurdere om den virkelig hekker, men det er fine gressenger på øya som kan passe som hekkelokalitet (men gressengen gror til med (svartelistet) gravbergknapp, ikke egnet til rødstilk).

Tuskjær; Ås – fuglefredningsområde opprettet i 2009

År	Sum	Hg	Gg	Tj	Hm	Fm	Gm	Sm	Mt
2009	75	3	1	1	50	18	1	1	
2011	260	4	1	1	230	24			4
2013	421	4			401	16			
2015	346	6			330	10			
2017	300	10			276	14			
2019	287	11			268	7		1	

Solid koloni, fjordens største hettemåkekoloni også i år. Men færre fiskemåker enn før. Stadig vekst i antall hekkende hvitkinngjess her nede i indre Bunnefjorden. Ternene er borte herfra.

Flatskjær; Ås – fuglefredningsområde opprettet i 2009

År	Sum	Ks	Hg	Gg	Tj	Hm	Fm	Sm	Mt
2009	275	1			1	259	8		2
2011	342		1		1	315	8	2	15
2013	39		4		2	5		2	26
2015	30		4	2	1	2	3	5	13
2017	24		6	1		1	3	10	3
2019	19		5		1			13	

Fortsatt nedgang, men spredte par av flere arter. Økning i sildemåke. Men som stor hettemåkekoloni er det slutt, og med null på makrellterne, for første gang, ser nå ternekolonien den samme skjebnen?

Nordøstre Askeskjær; Frogn – naturreservat opprettet i 1978

År	Sum	Ks	Hg	Æf	Gm	Sm	Sb
2009	142	1		25	7	108	1
2011	166	1	1	51	16	96	1
2013	163	1	2	49	14	95	2
2015	146	1	4	37	15	89	1
2017	127		3	16	22	85	1
2019	156	1	2	53	9	89	2

Noenlunde stabil med et lite oppsving etter siste telling. Dårlig år for gråmåke. Har ofte vært den største sildemåkekolonien i fjorden, i 2017 ble den «bare» nummer to, men på topp igjen i 2019. Lokaliteten må ses i sammenheng med de øvrige tre Askholmene, der også den midterste huser en del sjøfugl.

Stakaskjær; Frogn – biotopvernområde opprettet i 2009

År	Sum	Kg	Gg	Æf	Tj	Hm	Fm	Sb	Mt
2009	6				1		1	1	3
2011	12	1	4	6	1				
2013	19	1			1	10	2		5
2015	9	1					2		6
2017	51					50	1		
2019	15			2	1	12			

Noe ustabilt her. Her hekket 225 par hettemåke i 1995, og det holdt seg på over hundre t.o.m. 2007. Det hekket 12 par makrellterne i 1997. Stakaskjær ligger utenfor (sønnafor) ternetellingsområdet, men ved et privat besøk 15.6. fant vi 6 hekkende makrellterner.

Storskjær; Frogn – fuglefredningsområde opprettet i 2009

År	Sum	Ks	Kg	Æf	Tj	Hm	Fm	Sm	Sb	Mt
2009	11		1				10			
2011	23		1	2			13	1		6
2013	18			6	1		8	1		2
2015	17		1	6			4	1		5
2017	34	1		8	1		7	1		16
2019	13	1		8		3			1	

Det dårligste året på lenge. Først forsvant hettemåkene (etter 1997-sesongen med 117 par), nå forsvant også fiskemåkene (skjønt ett par ruget 15.6.). Det lå 3 par makrellterne på et privat besøk 15.6., dette er meget dårligere enn sist. Knoppsvanen tilbake igjen i 2017 etter å ha prøvd nærliggende steiner i Hallangspollen i en årrekke, men vi tror hekkingen mislyktes (ikke sett unger 15.6.).

Småskjær; Frogn – fuglefredningsområde opprettet i 2009

År	Sum	Ks	Gg	Æf	Tj	Fm	Gm	Sm	Sb	Mt
2009	66	1		17			10	37	1	
2011	84	1		31	1	2	20	29		
2013	93	1	1	24			10	56	1	
2015	79			20	1		11	43	2	2
2017	88	1	1	14	2		7	62	1	
2019	94			19	1		5	69		

En svært stabil koloni. Sildemåkene øker fortsatt jevnt, men gråmåkene sliter. Det sitter normalt mange storskarver her, men de hekker ikke.

Lagmannsholmen; Bærum – naturreservat opprettet i 1978

År	Sum	Gg	Ærf	Tj	Hm	Fm	Gm	Sb	Mt
2009	100				94	2			4
2011	127			1	120	1			5
2013	197	2			192	1		1	1
2015	5	1		1		1	1		1
2017	1								1
2019	118		1		113				4

Sist skrev vi at «så er også denne hettemåkekolonien borte» etter en rekke år med stadige forstyrrelsene fra sportsfiskere og kajakkpadlere på vårparten. Hettemåkene prøvde seg her i 2015–2018, men plutselig en dag var kolonien tom – de mislyktes (før våre tellinger, i 2016 først så sent som etter klekking). De to gule bøyene som Fylkesmannen fikk satt ut på vårparten i år, med påsatt informasjonsskilt om kolonien, lyktes denne hekkesesongen. Første kjente ærfuglhekking i år, omtrent der fiskemåkene pleier å ligge. Fiskemåka var borte herfra i år.

Dokkskjær; Bærum – biotopvernområde opprettet i 2009

År	Sum	Ks	Gg	Æf	Tj	Hm	Fm	Sm	Sb	Mt
2009	228		1	2		219	5		1	
2011	232		2	8	1	216	3		1	1
2013	21	1	2	14		2	1		1	
2015	46		2	15	1	27	1			
2017	20	1		15	1		1	1	1	
2019	42		1	8		31	1	1		

Omtrent som de siste fire tellingene, med hettemåke tilbake igjen – dog i ringe antall. Sildemåke også i år.

Sandholmen; Bærum – naturreservat opprettet i 1978

År	Sum	Ks	Hg	Æf	Gg	Tj	Hm	Fm	Gm
2009	3							3	
2011	1							1	
2013	67				2	1	63	1	
2015	420	1			2	1	415	1	
2017	6	1	1	1		1		1	
2019	6							5	1

Hettemåkekolonien, som var fjordens største i 2015 etter mange års fravær, er borte igjen. De hekket også i 2016 (120 par). Historisk maks-tall for hettemåke var 761 par i 1982. Det ligger stadig oftere ærfugl i Hundesund, men ingen hekking på Sandholmen i år – de pleier jo ikke det. Nytt er hele 5 par fiskemåke, det pleier å være 1–2 par, men vi tror ikke hekkingen ble vellykket.

Gråmåkeparet hekket ikke på selve holmen, men på en liten stein mot Langodden – bokføres hertil. Også dette paret mislyktes i å få frem unger. Knoppsvaneparet må ha hekket annet steds enn på Sandholmen i år, men ett par med fire unger har hatt tilhold sommeren gjennom (den femte ungen døde tidlig).

Stadig flere kajakkpadlere og båter som må passere kloss inntil holmen på vei til båtplassene innerst i i Hundesundpollen skaper forstyrrelser for denne, en gang så store, kolonien.

Alv; Bærum – naturreservat opprettet i 1978

År	Sum	Hg	Gg	Æf	Tj	Gm	Sm	Sb
2009	88		2	17		36	32	1
2011	82	2	3	23	1	26	26	1
2013	87	6		24	1	28	27	1
2015	62	6		25	1	16	13	1
2017	61	5	1	15		20	16	1
2019	78	5		26	1	29	16	1

Noenlunde som før, eller en svak nedgang sett på lang sikt, fra maks gråmåke 47 par i 2001. Sildemåkereorden er de 32 par i 2009. Fortsatt flere grå- enn sildemåke her. Hettemåkekoloni har ikke dette vært siden 1987.

Selskjær; Bærum – fuglefredningsområde opprettet i 2009

År	Sum	Ks	Hg	Gg	Æf	Tj	Gm	Sm	Sb
2009	29		4	1	19			4	1
2011	50	1	5	1	26			16	1
2013	70		4	1	26		1	37	1
2015	38	1	4		10			22	1
2017	73	1	5	1	15		2	49	
2019	52	1	3		26	1	2	30	1

Nedgang siden sist, men ærfugl tilbake til nivået fra 2011/13. Selskjæret blir mer og mer en ren sildemåkekoloni selv om antallet også av denne arten var lavere enn sist.

Langskjær; Bærum – naturreservat opprettet i 2009

År	Sum	Ks	Hg	Gg	Æf	Tj	Hm	Fm	Gm	Sm	Sb	Mt
2009	13		3	1	4	2		1	1		1	
2011	31		5	4	14		4				1	3
2013	347	1	13	6	22		303			1	1	
2015	35	1	8	1	24						1	
2017	55		9		44	1					1	
2019	243		12	4	84		142	1				

Hettemåkene tilbake igjen etter noen fraværende år. Men det var hele 402 par i 2005. Ærfugl med ny rekord og med 84 par er den fjordens tredje største ærfuglkoloni. Ærfuglen øker kraftig på her inne i Bærumsbassenget, hekket på Langskjær første gang i 2003. Terne er stort sett borte herfra, det hekket 22 par makrellterne i 1985.

Svartskjæra; Bærum – naturreservat opprettet i 1978

År	Sum	Ks	Hg	Gg	Æf	Tj	Fm	Sm	Sb	Mt
2009	2				1	1				
2011	4				1	1	1		1	
2013	8	1		2	2	2			1	
2015	19	1			15	2			1	
2017	4				3				1	
2019	21	1	1		14	1	1	1	1	1

Summen av de tre skjærene Svartskjær, Flatskjær og Jakteskjær: De har alle ligget sørgelig nesten-tomme i mange år. Hettemåkekolonien forsvant etter 1995-sesongen. Svartbaken ruger, som vanlig, på selve Svartskjær. I år lå svartbaken med selskap av både sildemåke, fiskemåke og makrellterne – alle med ett par. De fleste (11 av de 14) ærfuglene lå også her. Knoppsvanen og hvitkinngåsa på Jakteskjær.

Møkkalassene; Bærum – naturreservat opprettet i 1978

År	Sum	Hg	Gg	Æf	Tj	Hm	Fm	Gm	Sm	Sb	Mt
2009	36		1	13	2		2	8	3		7
2011	104			14	2	71	1	10	1		5
2013	29			18	2		1	6	1	1	
2015	40			28	2		1	6	1		2
2017	28	3		12	1			10	2		
2019	26	1		6	1		2	12	4		

Nok et dårlig år, også for ærfuglen. Her var det 300–700 par hettemåke på 1990-tallet, maks 782 par i 1982.

Ytre Vassholmen; Bærum – naturreservat opprettet i 1978

År	Sum	Hg	Gg	Æf	Tj	Fm	Gm	Sm	Sb
2009	129	6	3	14	4	5	83	10	4
2011	122	15	2	29	3	3	52	15	3
2013	107	14	1	27	1	2	41	17	4
2015	114	15	3	35	2	2	41	12	4
2017	116	16	3	35	4	2	41	12	3
2019	97	20	1	34	1	2	31	6	2

En tydelig reduksjon i, særlig, gråmåke sett i et lengre tidsperspektiv. I år også reduksjon i sildemåke. Ytre Vassholmen var jo den første, større stormåkekolonien i indre Oslofjord innenfor Drøbaksundet. Maks gråmåke var 135 par i 1997 og det lå jevnt på dette ved sekelskiftet. Som vanlig en god lokalitet for hvitkinngås (rekord) og ærfugl. Dårlig for tjeld i år med bare ett par mot normalt 2–4 par.

Lokaliteten har hatt en plutselig oppvekst av apotekerkattost. Planten blir høy og kanskje måkene ikke liker dette?

Terneskjær; Bærum – naturreservat opprettet i 1978

År	Sum	Æf	Tj	Gm	Sm	Sb
2009	27	6		3	16	2
2011	23	15	1		6	1
2013	8	2			4	2
2015	6	6				
2017	9	7	1		1	
2019	10	8				2

Selv sildemåkene har nå forlatt dette skjæret som var en klassisk sildemåkekoloni. Ærfugl holder stand. Mye ærfugl å se i området mye av året (se nærliggende Mellemskjær).

Mellemskjær; Bærum – naturreservat opprettet i 1978

År	Sum	Ks	Hg	Gg	Æf	Tj	Fm	Gm	Sm	Sb	Mt
2009	23		1	1	5	1	1	6	6	1	1
2011	5				2	1				1	1
2013	13			1	7	3		1		1	
2015	15	1			11	2				1	
2017	35	1	1		12	1		1		1	19
2019	15	1	2		11	1					

Den gamle hettemåke- og ternekolonien er borte. Det ble faktisk ikke registrert en eneste måke- eller ternehekkning i år. Hettemåkene forsvant etter 1997-sesongen (maks 862 par i 1986), og makrellterna forsvant etter 1999. Reetableringen av makrellternekolonien på skjell- og grusstranda i sørøst ble altså ikke permanent. Noe ærfugl. Dette var første sted vi noen gang registrerte ærfuglhekking innenfor Drøbak (i 1979).

Prinseskjær; Bærum – naturreservat opprettet i 1978

År	Sum	Hg	Gg	Æf	Tj	Hm	Fm	Gm	Sm	Sb	Mt
2009	26	2		2	1		2			2	17
2011	23	4		11	1		1			2	4
2013	26	4	1	17	1			1	1	1	
2015	94	6		30	1	33	1			2	21
2017	162	5		21	2	129	1			2	2
2019	54	4		35	1		1			2	11

Hettemåkekolonien som gjenetablerte seg sist ble borte igjen, men ternene klarte seg. Godt med ærfugl.

Borøyskjær; Bærum – naturreservat opprettet i 1978

Stundom rapportert som Furuskjær og «lite skjær sør for Borøya» i eldre rapporter

År	Sum	Ks	Hg	Gg	Æf	Tj	Hm	Fm	Sm	Sb	Mt
2009	41		1				6	7		1	26
2011	32		1				2	10	2	1	16
2013	36	1	2	2	3	1		6	1	1	19
2015	11		2		5			2		1	1
2017	6		3					2		1	
2019	0										

Makrellternene er nå borte fra denne lokaliteten, men de hekket på nærliggende Furuholmen, rett over det smale sundet i perioden 2014–2018.

Kråkholmen; Asker – fuglefredningsområde opprettet i 2009

Står under navnet Krokholmen på sjøkart

År	Sum	Hg	Æf	Tj	Hm	Fm	Gm	Sm	Sb	Mt
2009	44	2		2		30	3	2		5
2011	256	2	1	1	210	31	2	3		6
2013	57	3		3		30	2	6	1	12
2015	30	2		1		9	6	6		6
2017	52	3		3	2	10	5	12		17
2019	33	2		1		5	6	10		9

Tallene gjelder hele holmen selv om bare vestlige delen er fredet. Ternene ligger i gresset i NØ, altså ikke den delen som er reservat.

Rogneskjær; Asker – fuglefredningsområde opprettet i 2009

År	Sum	Kns	Hg	Gg	Æf	Tj	Fm	Gm	Sm	Sb
2009	69		1		6		2	9	51	
2011	103	1	2	2	13	1	1	7	76	
2013	97	1	3	2	16	1	1	15	58	
2015	110	1	6	1	25		1	3	72	1
2017	95	1	4		13	1		5	71	
2019	101	1	5		17	1		14	62	1

En stabil koloni der sildemåke dominerer. Skjønt historisk var også dette en hettemåkekoloni med maks-tall 600 par i 1987, for så å hekke for siste gang i 1990 (81 par), men med et isolert «come-back» i 1995 (185 par). Makrellternekolonien forsvant etter 2001. Sildemåka etablerte seg først med ett par i 1986 og det ble stort sett ett par frem til 1991 hvorpå det økte.

Terneholmen; Asker – naturreservat opprettet i 1978

År	Sum	Hg	Gg	Æf	Tj	Fm	Gm	Sm	Sb	Mt
2009	106	15	3	29	3	5	46	5		
2011	130	21	2	30	4	4	42	10		17
2013	113	18	3	22	4	2	38	24	2	
2015	121	16		30	3	2	48	20	2	
2017	91	17		31	1		27	15		
2019	115	15	1	48	2		26	22	1	

Litt opp fra sist, men generelt en nedgang fra storhetstiden før sekelskiftet. Fiskemåke er nå borte etter to null-år. Godt med ærfugl. Terneholmen var en gang indre Oslofjords aller største hettemåkekoloni med 2422 par i 1990.

Lille Bjerkøyskjær; Asker – naturreservat opprettet i 1978

Tidligere også rapportert under navnet Nordre Bjørkøyskjær

År	Sum	Hg	Gg	Æf	Tj	Fm	Gm	Sm	Sb
2009	35	1	2	1	1		3	25	2
2011	37	2		14	1		1	17	2
2013	26	2		17				5	2
2015	23	2		19	1				1
2017	24	1		20	1	1			1
2019	31	2		27					2

Kolonien følger fortsatt tidligere utvikling med stadig oppgang for ærfugl og stadig nedgang for andre arter.

Hvalskjær; Asker – naturreservat opprettet i 1978

År	Sum	Ks	Hg	Gg	Æf	Tj	Fm	Gm	Sm	Sb	Mt
2009	40		2		12	1		16	8	1	
2011	63		5	1	31		1	14	10		1
2013	61	1			40			10	9	1	
2015	56		1		31	1	1	9	12	1	
2017	39	1	1		7	1	1	7	20	1	
2019	35	1	1		12			8	12	1	

Noe nedgang etter å ha vært nokså stabil de siste årene. Opprinnelig en hettemåkekoloni med omkring 500 hekkepar frem til bråstopp etter de 311 par i 1989. Gråmåke etablerte seg i 1986 og nådde et maks-tall på 37 par i 2001. Det første sildemåkeparet kom i 1989. Ærfuglen la seg på rede første gang i 1999. Litt opp igjen i år etter et dårlig år sist.

Ulvungene; Asker – naturreservat opprettet i 1978

År	Sum	Ks	Hg	Gg	Sa	Æf	Tj	Hm	Fm	Sm	Sb
2009	333	1			1		1	325	4		1
2011	403			5	2	2	2	391			1
2013	5		1				2	1			1
2015	2	1									1
2017	8		3				3			1	1
2019	17		3			2	1	1	8	2	

Ulvungene hadde sitt siste gode år i 2011, da som fjordens største hettemåkekoloni. Men det var flere par før i tiden med rekorden på 758 par i 1982. Dette var også en god makrellternekoloni frem t.o.m. 1985 (27 par i 1978). Etter 2011 har det vært ynkelig her – for nære bryggeanlegget på Nesøya? Fiskemåke, som for øvrig har hatt et dårlig år i 2019 slo til med 8 par.

Ulykkesskjær; Asker – naturreservat opprettet i 1978

År	Sum	Ks	Hg	Æf	Tj	Rs	Hm	Fm	Sm	Sb
2009	34			4	1		25	3		
2011	18		2	8	2	1		2	2	1
2013	11		3	5				2		1
2015	19		2	15					1	1
2017	11		3	6	2					
2019	31	1	1	24	1			1		3

Hettemåkekolonien (maks 794 par i 1987) ble borte i 2007–09 og siden har det vært ynkelig her. Samme utvikling som på nærliggende Ulvungene. Ærfugl øker. Knoppsvanepar, men dette er en gammel lokalitet for knoppsvane så arten er ikke ny på lokaliteten.

1 b) ikke-fredete lokaliteter

Følgende ikke-fredete lokaliteter er av interesse å rapportere

Søndre Skjælholmen; Nesodden

År	Sum	Ks	Kg	Hg	Gg	Sa	Æf	Tj	Hm	Fm	Gm	Sm	Sb
2009	149			27	5		42	3		5	51	9	7
2011	193	1	1	41	4		80	1		2	52	10	1
2013	207		2	48	2		59	2	1		57	22	14
2015	213			42	5		87	1		4	56	7	11
2017	354		1	72		1	72	4		2	138	60	4
2019	358			73	4		90	2		3	139	46	1

En av fjordens aller største kolonier. Det er særlig hvitkinngås, ærfugl og gråmåke som holmen er viktig for nå, men også mer og mer for sildemåke. Lokaliteten er den desidert største for hvitkinngås og nest størst på ærfugl i Oslo og Akershus (men begge slått av Sundbyholmene i Røyken). Beliggenheten som den sydligste av holmene i ytre Bunnefjorden gjør at den må ses i sammenheng med Nordre Skjælholmen – som er fredet.

Killingen; Oslo

Øya NV av Bygdøy. Den bratte nordskrenten har alltid huset et antall fiskemåke og en god del hettemåke. I år fant vi hele 110 par hette- og 22 par fiskemåke i skrenten. Dette er noe reduksjon fra sist for begge arter (154 og 33 par i 2017). Mon tro om det er forstyrrelser på Kaffeskjær som har fått flere herfra til å hekke på nord- og utsiden av nærliggende Killingen. Det er også en pen koloni på sørspissen av Killingen med hele 132 par hettemåke (opp fra 35 par i 2017) og 4 par makrellterne (ned fra 9 par i 2017). Tjeld begge steder (ett par).

Feieskjær; Oslo

Vest av Killingen. Her pleier det å ligge godt med hettemåke, i år 30 par, som sist (36 par).

Torvøya; Bærum

Torvøya er fredet, men ikke som sjøfuglreservat. Det har i mange år vært en betydelig hekkeplass for fiskemåke, 49 par i 2017, men bare 10 par i år. De fleste fiskemåkereirene ligger normalt på vestspissen. Også 10 par hvitkinngås, svak økning.

Junkern; Bærum

Lite skjær i bakkant av Grimsøya og normalt kun av interesse pga. en god makrellternebestand. I år var dette nesten tomt, kun 2 par (mot 14 par i 2017). Knoppsvane ruger, kanskje det er paret som tar med ungene inn i Hundsund.

Spannslokket; Asker

Ved Brønnøyas utside. Det ligger ofte godt med fiskemåke og ruger i brattkanten på kalksteinsveggen som heller mot Langårsund samt på flata nedenfor det bratte, 19 par er nesten som sist (21 par i 2017) og også 7 par makrellterne. Disse ligger i gravbergknappenga i SV, som i «gamle dager» etter å ha vært borte herfra i mange år nå. I tillegg lå det 6 par makrellterne inne på det lille Skurven i bukta mot Brønnøya.

Raudskjæra; Asker

I Askers utskjærgård. Har i mange år hatt en stadig økende måkebestand, der særlig stormåkene er tallrike. Sist var det mest sildemåke, men i år var gråmåke vinneren med hele 74 par (opp fra 44 par), sildemåke 19 par (ned fra 54 par). I tillegg har det blitt riktig mye hekkende hvitkinngås her (28 par, samme som sist) og ærfugl 19 kull. Ingen fiskemåke i år (5 par sist).

Djupalen; Asker

I Askers utskjærgård. Har vært en sterkt fluktuerende lokalitet, uten særlig høye tall på tross av at den ser fin ut og er lite brukt av friluftsfolk. En betydelig sildemåkekoloni finnes nå her, 81 par (opp fra 53 par sist), men bare 2 par gråmåke og 10 par ærfugl.

Store Bjerkøyskjær; Asker

Utenfor Bjerkøya. Store Bjerkøyskjær har ligget «i skyggen» av Lille Bjerkøyskjær siden tellingene begynte, men har hentet seg opp gjennom de siste årene. I år var det temmelig måketomt på begge Bjerkøyskjærene, kun 2 par svartbak å finne. Men det ruget 27 par ærfugl og 2 par hvitkinngås.

Fyrsteilene; Nesodden

Ettersom kolonien på Knerten og Storsteilene har blitt gradvis redusert, har Steilene-gruppens øyer vært sjøfuglfattige med unntak av ærfugl. Det var derfor flott å finne en stor koloni på Fyrsteilene i år: 180 par hekkende hvorav 87 par hettemåke, 19 par fiskemåke og hele 50 par makrellterne. En så stor ternekoloni har ikke indre Oslofjord sett siden 1980-årene.

Søndre Langåra; Frogn

Nordspissen av Søndre Langåra har hatt noen gode år med velfungerende hettemåkekoloni nordafor fyret, etter at kolonien har vært fugletom i et tyvetalls år. I 2019 føltes det imidlertid tomt igjen, med ett par av hver av artene knoppsvane, hvitkinngås, tjeld, hettemåke og makrellterne. Ned fra 198 par hettemåke i 2017. Lokaliteten ligger tradisjonelt sør for ternetellingsområdet. En privat tur sørover ga imidlertid 10 par makrellterne 14.6.

Askeskjæra (Askholmene); Frogn

Det NØ skjæret er fredet, men det hekker en del sjøfugl også på de øvrige der særlig det Midtre Askeskjær er av interesse med 10 par sildemåke (ned fra 27 par) og 14 rugende ærfuglhunner (ned fra 18). Færre stormåker her altså og også på det NV Askeskjær med 13 par sildemåke. Av hvitkinngås, som begynner å bli temmelig vanlig nedover her også fant vi 6 par på NV og 4 par på Midtre Askeskjær.

Nordre Sauholmen; Vestby

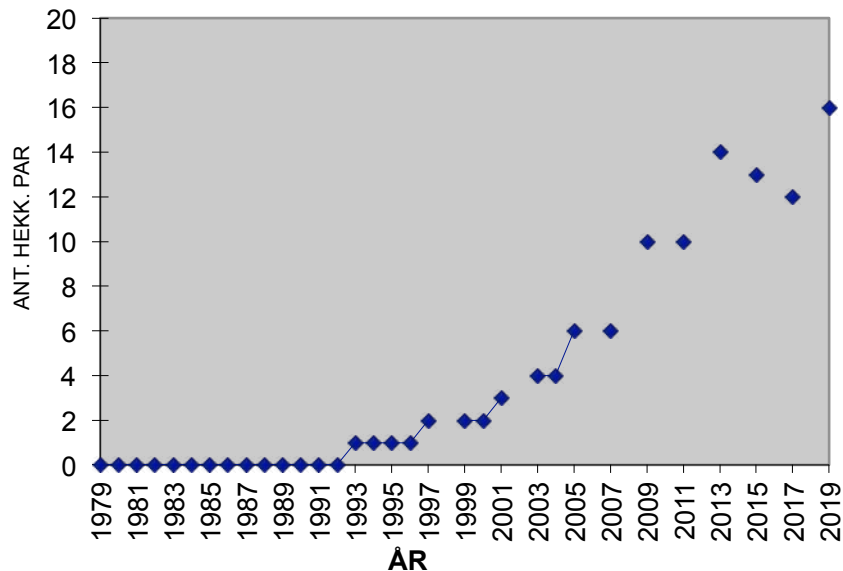
Ar	Sum	Ks	Kg	Hg	Gg	Æf	Tj	Hm	Fm	Gm	Sm	Mt
2019	81			6		14	1	27	1			10

Sauholmen blir normalt ikke inventert, men muligheten bød seg i 2019. I nord er det en liten hettemåkekoloni med 27 par og 10 par makrellterne, 14 ærfugl, 6 hvitkinngås, 1 fiskemåke og 1 tjeld.

2) Artsgjennomgang

Antallet fredete lokaliteter i rapportområdet øket fra 20 i 2009 til 39 i 2011. Dermed øket også andelen av bestandene som hekket på fredete lokaliteter, slik det går tydelig frem av flere av figurene. Der det er årlige registreringsdata har grafene heltrukken linje, for øvrig punktvis.

Knoppsvane (Ks) *Cygnus olor*

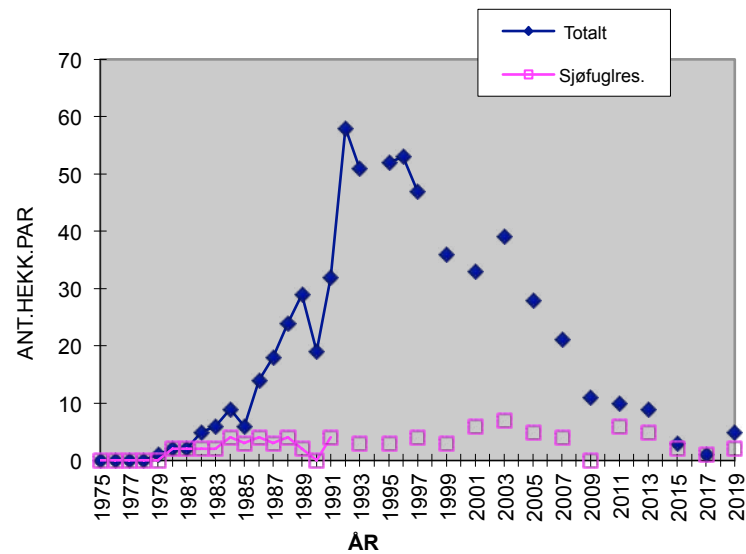

Figur 1. Antall hekkende par knoppsvane 1979–2019. Første svaneparet ble funnet hekkende i 1993.

16 hekkende par knoppsvane er fire flere enn i 2017 og nytt rekordår (mot 14 par i 2013). Langtidstrenden er positiv selv om det har vært noen år siden toppåret 2013. Vi har et inntrykk at fjoråret var et dårlig år for svanehekking (for tørt??). Kanskje flere par da tok et hvileår for så å hekke i år. I tillegg hekker ett par i Engervannet i Sandvika som er noe fjordpåvirket og det hekket et par inne i Solvikbukta, Bærum. Knoppsvanen har altså hatt et godt år i 2019.

Elleve av de seksten reirene lå på fredete lokaliteter. Ringmerking viser at knoppsvanene er meget lokale i sin tilstedeværelse gjennom året og bruker mesteparten av livet sitt innenfor en radius på bare noen kilometer (f.eks. kun avlesninger innenfor Sandvika–Fornebu–Ostøya i Bærum).

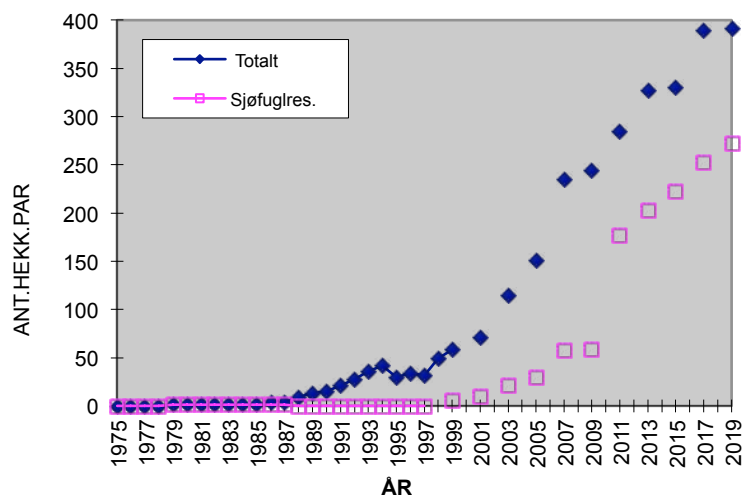
Kanadagås (Kg) *Branta canadensis*

Figur 2. Antall hekkende par kanadagås 1975–2019. Første kjente hekkefunn i fjorden ble gjort i 1979.

Etter flere år med målrettet innsats for å redusere bestanden av denne introduserte arten (eggpunktering siden 1989, jakt siden 1992) er det nå ikke mange parene igjen fjordlangs. Sist (2017) ble det bare funnet ett par (Søndre Skjælholmen), mens det i år ble funnet 5 – som altså er et noe høyere antall enn de siste to tellingene.

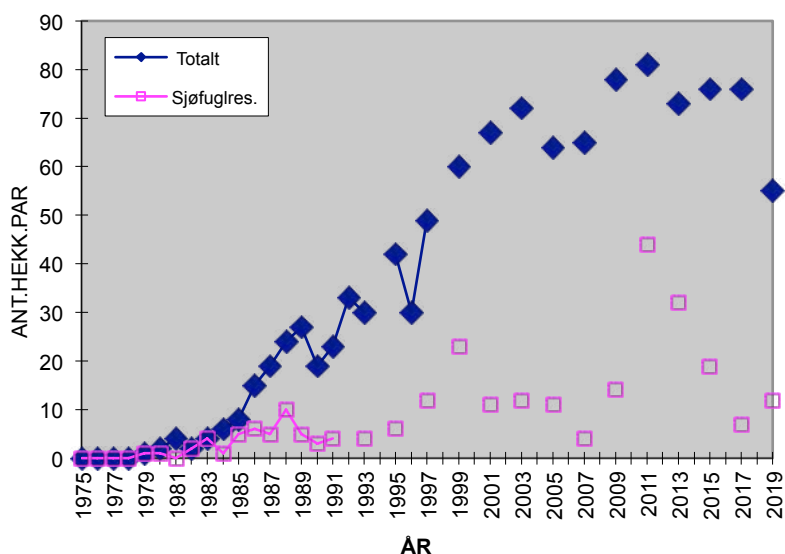
Hvitkinngås (Hg) *Branta leucopsis*

Figur 3. Antall hekkende par hvitkinngås 1975–2019. Første hekkefunn ble gjort i 1979.

Med 391 par er det så godt som likt med de 389 parene sist, og ny rekordnotering om enn med bare to par mer. Vi har trodd at vi skulle se begynnelsen på effekten av bestandsregulering (eggpunktering i Bunnefjorden fra 2006 av, kraftig intensivert til 450–600 punkterte egg f.o.m. 2008). Kanskje er ikke dette så sikkert. Opp gjennom årene har hvitkinngåsa gått over fra å hekke med store deler av bestanden konsentrert i noen få, store kolonier (Skjælholmene, Bleikøykalven, senere også Vassholmene og omkring Fornebu SV), til å hekke noe mer spredt. Dermed vil det trolig bli mer og mer arbeidskrevende å regulere bestanden på samme måte.

De største koloniene i 2019 var 73 par på Søndre Skjælholmen (mot 72 par sist) og 35 par på Nordre Skjælholmen (mot 53 par sist), dernest 33 par på Husbergøya. Disse tre lokalitetene huser altså fortsatt en betydelig konsentrasjon av bestanden, men Rauskjæra i Asker seiler opp med en god fjerdeplass med 28 par. 70 % av bestanden hekket på fredete lokaliteter, omtrent som sist (65 %).

Figur 4. Antall hekkende par grågås 1975–2019.
De første gåsekullene klekt i fjorden er kjent fra slutten av 1970-årene

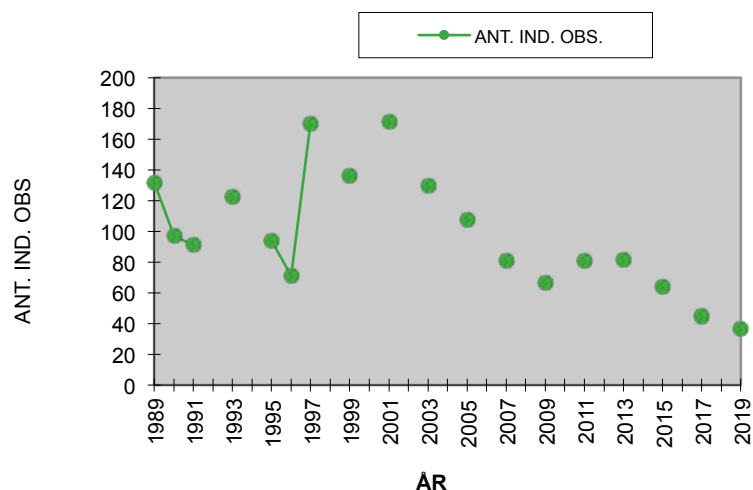
Kun 55 par inkludert kull registrert på vannet er en betydelig nedgang (28 %) fra de to siste årene som begge hadde 76 par. Og det bryter trenden med en grågåsbestand som har vært stabil omkring 65–80 par siden sekelskiftet. Vi må tilbake til 1997 (49 par) for å finne et lavere hekkeresultat for grågås. Den gang var bestanden økende. Kan den kalde våren (april og mai) ha redusert antall grågjess som har lagt egg? En kald april og mai vil ha større virkning på grågås enn på f.eks. hvitkinngås siden grågåsa er en tidlighekker.

Ekspansjonen i Oslo og Akershus foregår nå i innlandet, med stadig flere par hekkende i næringsrike tjern og innsjøer. Det har blitt utført eggpunktering i Bunnefjorden siden 2005.

En del kull har allerede klekket på telletidspunktet. Vi sørger aktivt for å telle opp kull i grunne bukter og kiler. Det blir derfor meningsløst å oppgi de største hekkeplassene og ei heller noe tall for andelen i reservatene vs. utenfor reservatene.

Grågåskull i Leangen. 18.5.2019.
Foto Morten Bergan

Figur 5. Antall voksne gravender observert i perioden 1989–2019.

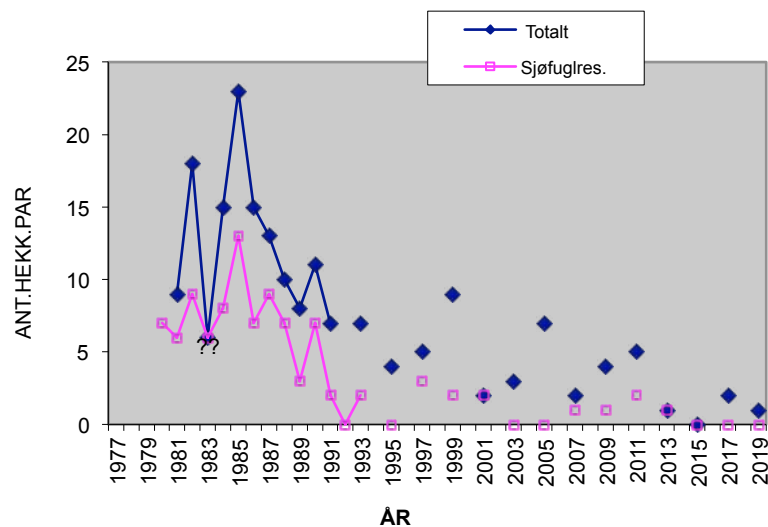
Vi registrerer stadig færre gravender i fjorden, og bare noen få par observert med unger som f.eks. i Hundsund ved Fornebu der det var vellykket hekking. Imidlertid, det var tre–fire par i hver eneste kil på Fornebulandet i 1970-årene. Kull observert ved Skjælholmene og i indre Bunnefjorden 16. juni.

Vi registrerte i 2019 kun 37 voksne individer (ikke hekkepar for denne arten!) i fjorden, som er klart lavest av alle de år vi har brukt denne metodikken. Dette gir en fortsatt klar nedadgående trend fra 100–170 ind på 1990-tallet til gradvis avtagende antall utover på 2000-tallet. Det var 45 ind sist (2017). Vi vet imidlertid ikke om de fuglene vi teller bare tilhører den lokale hekkebestanden. Hekkefunn (dvs. par med små unger (reir kan man ikke finne)) er, imidlertid, kjent også fra denne sommeren f.eks. et par i Hundsund mellom Snarøya og Fornebu gjennom juni måned, ett par på Skjælholmene og et par i indre Bunnefjorden observert 16. juni. På 1980-tallet var det like mange ungekull i hver eneste en av kilene på Fornebulandet.

Gravandandriken i det paret som hadde unger på Skjælholmen 16.6.2019.
Foto Morten Bergan

Stokkand (Sa) *Anas platyrhynchos*

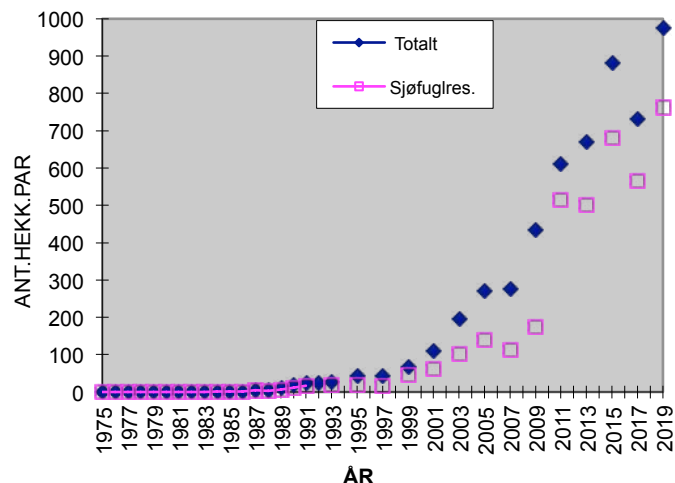

Figur 6. Antall hekkende par stokkand 1980–2019.

Vi fant kun en rugende hunn på Nordre Skjælholmen. At vi finner så få rugende stokkandhunner skyldes kanskje at stokkanda ikke lenger har så mange hettemåkekolonier å gjemme redet i. Andre faktorer kan være en alt for stor gåsebestand (skjønt den som ruget lå jo nettopp i en gåsekoloni), øket predasjon fra stormåker på egg og unger (men gråmåkebestanden går jo ned). Det er mink på Steilene. Endelig kan det hende at effektiv rensing av avløpsvannet til fjorden har gitt mindre gunstige næringsforhold for både voksne og unger, slik vi også ser hos gravanda – stokkanda kan ikke leve av blåskjell.

Noen par hekker det likevel på øyer og på fastlandet, på steder hvor vi ikke oppdager dem under våre tellinger. Dessuten er stokkanda fleksibel og sene kull og omlagte kull er ikke uvanlig. Et kull med unger ble senere på sommeren observert i Hundsund på Fornebu, og kull er rapportert flere steder utover sommeren. Bestanden er derfor større enn våre tall tilsier, men definitivt mindre enn den var i 1970- og 80-årene.

Ærfugl (Æf) *Somateria mollissima*

Figur 7. Antall hekkende par ærfugl 1975–2019, første kjente hekking i 1979.

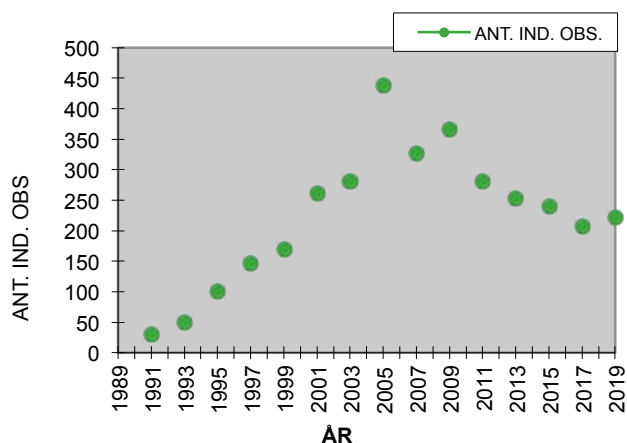
Med 979 par var dette et rekordår for ærfuglen og en kraftig reaksjon på nedgangen sist. Langtidstrenden er positiv og selv nedgangen sist var like fullt er et meget godt år, nestbest av alle år. Da ærfuglen etablerte seg i Oslofjorden var den vanligst utenskjærs. I dag ser vi at bestanden er større langt inne i fjorden, med rekordkolonien for i år på Nordre Skjælholmen i Bunnefjorden med 99 reir funnet. Dernest kommer nabokoloniene Søndre Skjælholmen med 90 par, Langskjær på Fornebu med 84 par, Knerten i Steilene 60 par, NØ Askeskjær 53 par, og summen av Husbergøya og Husbergkalven i Bunnefjorden med 49 par. Den leukistiske ea som har hatt tilhold i Ostøybukta siden 2009 hekket også i år på Ytre Vassholmen.

78 % av bestanden hekker i naturreservatene. Ærfuglen ses nå overalt. Dette skyldes sannsynligvis at det nå er gode blåskjellbestander (ærfuglens hovedføde) over det hele, selv i grunne mudderbukter som Hundsund og Koksa omkring Fornebu.

Det sies at blåskjellbestanden har blitt kraftig redusert (sykdom i 2016?) langs norskekysten. I tillegg har stillehavsøsters etablert seg langs kysten i hele indre Oslofjord. Vi så de første stillehavsøstersene høsten 2015 (Borøya i Bærum). I dag, bare noen få år senere, ser vi stillehavsøsters i fjæra nesten over alt. Vi vet ikke effekten av dette ennå, men det blir spennende å se bestandsutviklingen videre i dette lys. Det er mink på Steilene.

Den leukistiske ea i Bærumsskjærgården. Hekket på Ytre Vassholmen i år også. Vassholmen 16.5.2019.
Foto Morten Bergan

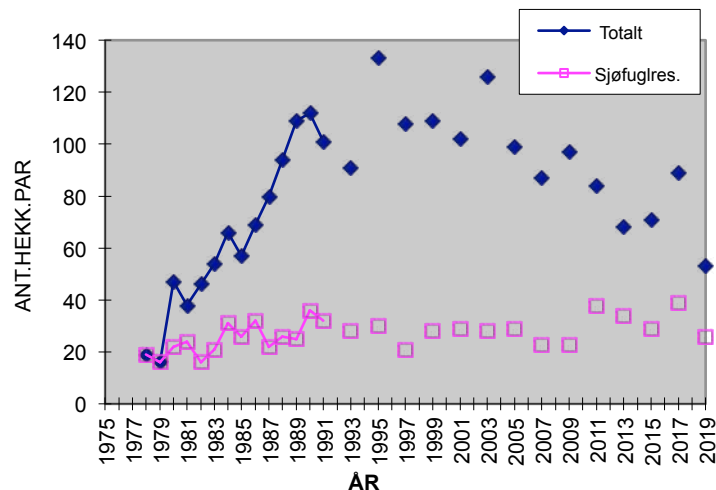
Figur 8. Antall voksne silander 1991-2019.

Med 223 individer observert ble dette året omtrent som vanlig for de siste 4–5 tellingene, opp fra 207 ind i 2017, men klart færre enn for femten år siden.

Vi tør ikke si om den registrerte endringen de siste årene utelukkende gir uttrykk for endringer i den lokale hekkebestanden. Det ble i en periode utført sommertellinger av silandkull i juli måned. Selv om tidligere tellinger har vist at det har vært en høy grad av samvariasjon mellom antallet individer som vi teller opp og det faktiske antallet vellykkede hekkinger i fjorden.

På tross av nedadgående trend siden sekelskiftet (maks 438 ind. i 2005) er det uansett mere siland i fjorden nå enn det var før omkring 1990. Vi forklarte økningen i antall siland i indre Oslofjord med bedret siktdyp etter at renseanleggene kom i drift og gjorde fjorden renere. Hvorfor antallet da nå går ned igjen må skyldes andre faktorer.

Atskillige ungekull er sett i fjorden også i år.

Figur 9. Antall hekkende par tjeld 1978–2019.

53 par er betydelig ned fra siste telling (89 par i 2017), men dette var en liten, kortvarig, topp fra to telleår (2013 og 2015) som også var lave (henholdsvis 68 og 71 par). Med årets 53 par er vi tilbake til en negativ langtidstrend fra de 80–110 parene på 1990-tallet. 2019 er det dårligste året siden 1982. Hele 50 % av parene hekket i reservatene, ser ikke ut til at nedgangen her er like stor som i ikke-reservatene.

Noen få tjeldepar unngår våre registreringer f.eks. kan det være ett og annet par langsmed de større øyene som vi ikke får med oss. I likhet med en del måker, som i økende grad hekker på flate industribyggta, så gjelder dette også noen få par tjeld. Vi vet det ofte har hekket ett par på taket på Vækerø og ett par hekket på taket hos Equinor (tidl. Statoil) på Fornebu. Mange tjeldeparene er dette, dog, ikke.

Tjeld 14.4.2019.
Foto Morten Bergan

Sandlo *Charadrius hiaticula*

Arten har nok en meget liten hekkebestand i fjorden der Gressholmen og Fornebu er best kjent som hekkeplasser, så også i år. Sandloa registreres ikke som hekkende i sjøfuglkoloniene.

Sandlo – ikke lett å få øye på i ruderatmarken. Fornebu 13.05.2019.
Foto Morten Bergan

Rødstilk (Rs) *Tringa totanus*

Vi registrerte arten på én mulig hekkelokalitet, som i 2015 og 2017 var dette Knerten i Steilene-gruppen i Frogn. Årets to fugler fløy sammen med en grønnstilk og skulle like gjerne nordover på vårtrekk. Steilene har lite med mudderbanker, men selve Knerten har fine gressenger som kan skjule en hekkeplass. Vår tellemetodikk er ikke særlig godt egnet for å følge bestanden, men bestanden er svært liten, om ikke utgått fra indre Oslofjord.

Strandsnipe *Actitis hypoleucos*

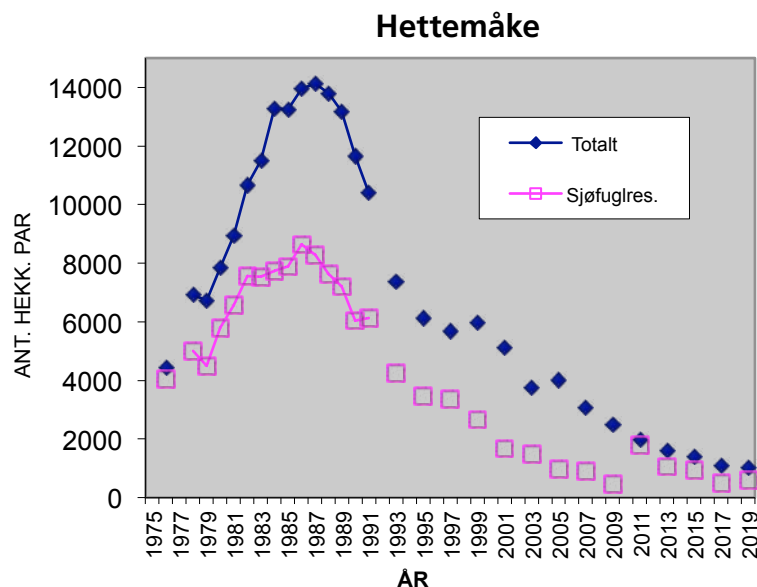
Vi ser flere og flere strandsniper på våre telledager langsmed fjorden. Noen reir er funnet, f.eks. på Lilleøya, Fornebu ca. 2013 og på Borøya i 2017, også i Bærum. Men dette er på tilfeldige turer vekk fra fjæra på større øyer. Sjøfuglkoloniene vil, uansett, ikke fungere som hekkeplass for strandsnipe, til det er lokalitetene for små. Strandsnipene vil ikke trives blant andre hekkearter i en koloni, de er einstøinger på hekkeplass.

Strandsnipene er også på vårtrekk på omtrent samme tid (medio mai), men vi aner oftere enn før at de oppfører seg stedstilknyttet med leiklignende lydytringer som tilsier hekking fjordlangs, kanskje særlig i indre Bunnefjorden og i Drøbaksund samt i Asker- og Bærums-skjærgården.

Hettemåke (Hm) *Larus ridibundus*

Hettemåke på Feieskjær 16.6.2019.
Foto Morten Bergan

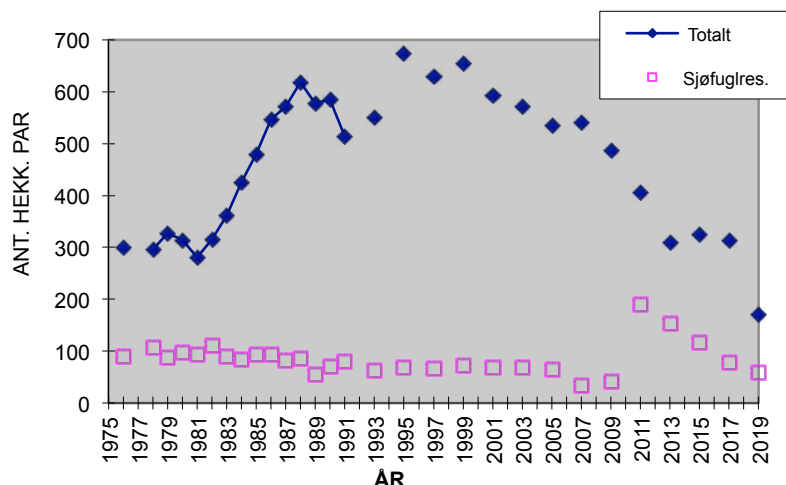
Figur 10. Antall hekkende par hettemåke 1976–2019.

Kun 1026 par hettemåke er atter en nedgang i bestanden (7 % reduksjon fra 1106 par i 2017) og, som i fjor, det dårligste året noensinne i sjøfuglregistreringenes historie (og faktisk dårligste året siden midten av 1950-tallet). Flere av de gamle koloniene har forsvunnet.

Som i 2017 var den største kolonien å finne på Tuskjær innerst i Bunnefjorden, Ås med 268 par hettemåke (men ned fra 276 par i 2017). Der nest Killingen i Lysakerfjorden utenfor Bygdøy, Oslo med 132 par i brattkanten i nord og 110 par på sørrodden – totalt altså 242 par dersom man ser Killingen under ett. Ved Killingen ligger også det lille skjæret Feieskjær med ytterligere 30 par hettemåke. Enn videre 142 par på Langskjær SV av Fornebu og 113 par på Lagmannsholmen i Lysakerfjorden NØ av Fornebu. Lysakerfjorden med Fornebu er derved et sterkt område for arten. For øvrig små kolonier på inntil 30 par.

58 % av bestanden hekket på fredete lokaliteter, som er flere enn sist både i antall (opp fra 502 til 596 par) og i prosent (45 %).

Fiskemåke (Fm) *Larus canus*

Figur 11. Antall hekkende par fiskemåke 1976–2019.

Med bare 171 par fiskemåke er dette en kraftig nedgang (45 %) fra 313 par sist og det dårligste telleresultat siden registreringene begynte. Fiskemåken har lenge hatt en negativ bestandstrend og denne forsterkes med årets resultat. En kald mai kan ha påvirket fiskemåken negativt.

Bestanden har sunket fra over 600 par til ca. 300 par de siste tjue årene og nå er også dette redusert. Flest par fant vi på Nordre Killingen i Lysakerfjorden, Oslo med 22 par. Der nest 19 par på Fyrsteilene i Vestfjorden, Nesodden også 19 par på Spannslokket i Asker og 13 par på Husbergøya i Bunnefjorden, Oslo. Den store kolonien på Torvøya ved Fornebu, som var «vinnerkolonien» de siste tellingene var liten (kun 10 par).

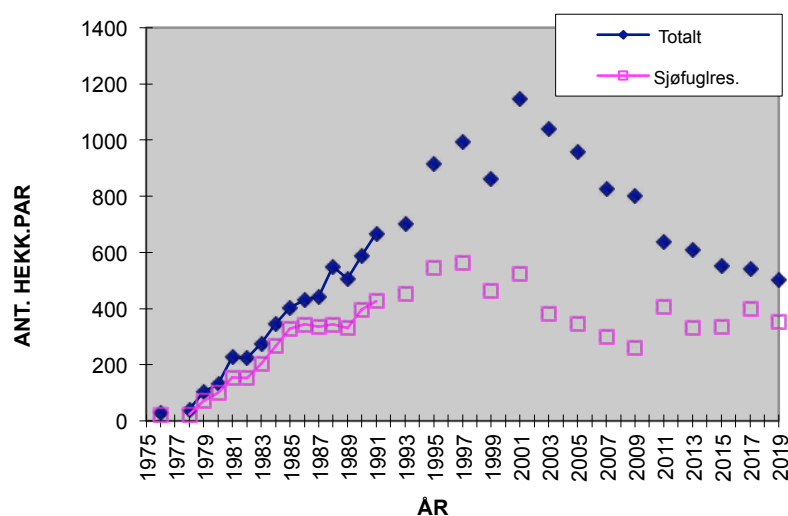
Bare 35 % av bestanden hekker i fredete lokaliteter, som normalt (25 % sist, snaut 40 % i 2015).

Noen par hekker på flate tak på industribygg i osloområdet, men vi kjenner ikke omfanget av dette. Flere par hekker også på flate tak i Lysaker/Lilleaker-området, som er kystnært.

Fiskemåke 19.5.2019.
Foto Morten Bergan

Gråmåke (Gm) *Larus argentatus*

Figur 12. Antall hekkende par gråmåke 1976–2019.

Svak nedgang fra 541 par til 502 par (-7 %). En fortsettelse av en negativ langtidstrend. Bestanden er nå mer enn halvert siden toppen i 2001 (1147 par).

71 % av bestanden hekket på fredete lokaliteter (mot 74 % sist).

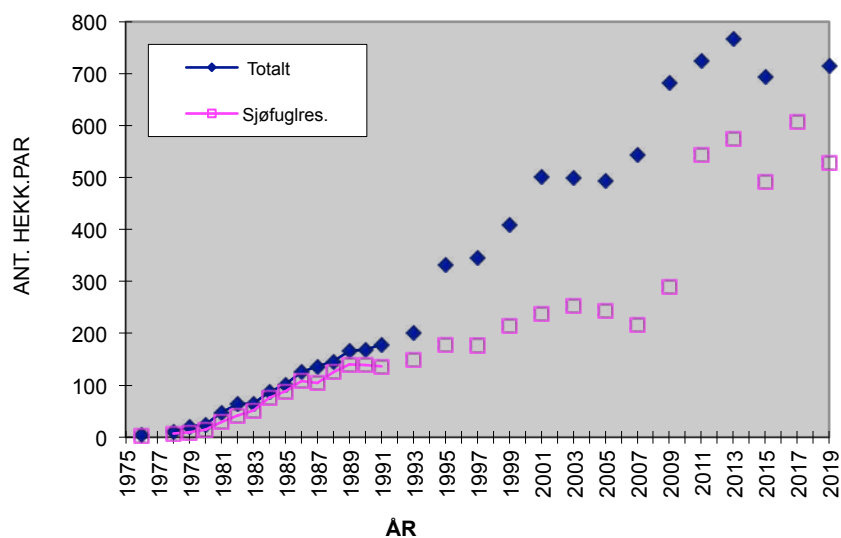
Den største kolonien var Søndre Skjælholmen i Nesodden med hele 139 par (mot 138 par i 2017). Dernest 74 par på Raudskjæra i Asker og 46 par på Nordre Skjælholmen i Bunnefjorden, Nesodden. De tidligere gode koloniene på Husbergøy i Bunnefjorden (kun 17 par) og Askeskjæra i Drøbaksund (kun 17 par totalt på alle fire holmene) har mistet mye av gråmåkeantallet. Den store kolonien på Bleikøykalven var sterkt redusert også i år.

Noen par hekker på flate tak på industribygg i osloområdet, men vi kjenner ikke omfanget av dette.

Ringmerket (J5806) gråmåke. Hekket på en av de gamle steinansamlingene etter flyplasstiden (der det sto landingslysmaster) i Hundsund, Fornebu. Foto 18.5.2019 av Morten Bergan

Sildemåke (Sm) *Larus fuscus*

Figur 13. Antall hekkende par sildemåke 1976–2019. Første kjente kjente hekkfunn ble gjort i 1973.

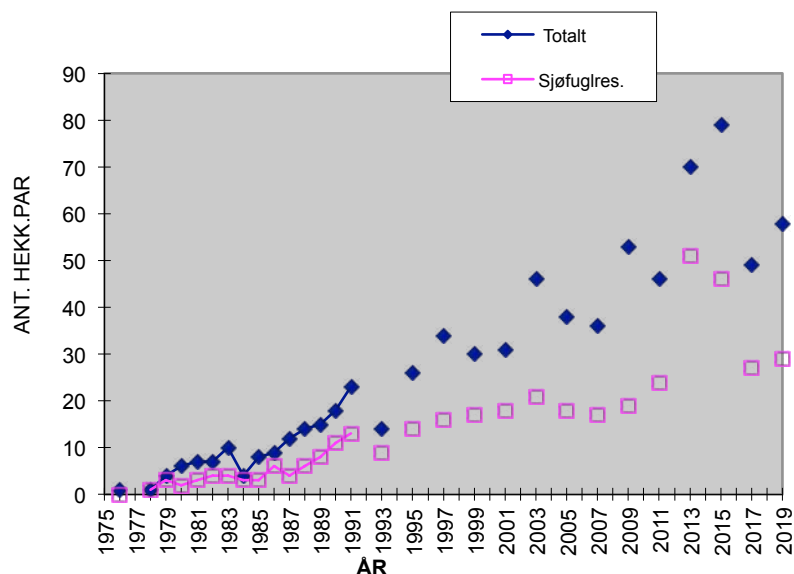
Med 715 par ble det også for sildemåke en reduksjon (-13 %) fra toppåret med 821 par i 2017. Resultatet er ikke så dårlig som nedgangen tilsier da siste telling var spesielt god. Årets telling er mer som normalt siden 2009 av.

De største koloniene var 89 reir på NØ Askeskjær, Frogn, 81 par på Djupalen i Asker, 69 par på Småskjær i Frogn, 62 par på Rogneskjær i Asker, 56 par på Kaninøya i Oslo og 46 par på Søndre Skjælholmen i Bunnefjorden, Nesodden. Dette er vanlige «vinner-lokaliteter», men Djupalen har kommet høyere opp på listen mens Selskjær (30 par) og Raudskjær (kun 19 par) har mistet litt og falt ut av topp-listen.

Hele 74 % av parene hekket på fredete lokaliteter, som sist (også da 74 %).

Noen par hekker på flate tak på industribygg i osloområdet, men vi kjenner ikke omfanget av dette.

Svartbak (Sb) *Larus marinus*

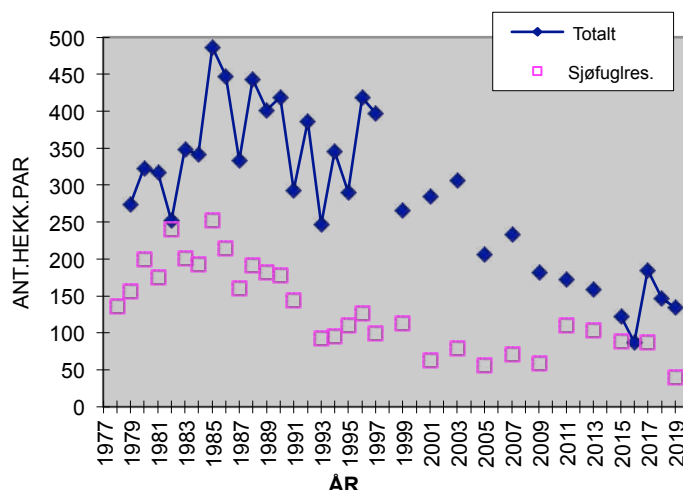
Figur 13. Antall hekkende par svartbak 1976–2019. Første kjente hekkefunn i 1971.

Med 58 par svartbak gikk det litt opp fra sist (49 par), men begge disse årene er kraftig lavere antall enn de gode svartbakårene 2013 og 2015, med maks 79 par i toppåret 2015. Men disse to foregående tellingene (2013 og 2015) har hatt uvanlig mange hekkepar slik at årets telleresultat slett ikke er noe spesielt dårlig år for arten gjennom et halvlangt tidsperspektiv; faktisk er det det tredje beste året gjennom tidene. Variasjonen mellom år er noe større enn for de andre stormåkene.

Lokalitetene inneholdt for det meste 1–3 par hver så i hovedsak er svartbaken mer spredd enn de andre stormåkeartene. Svartbaken hekker også som enkeltpar, solitært, på små skvalpeskjær. Nordre Skjælholmen i Bunnefjorden hadde også denne gang, flest par: 8 par (som sist) spredd utover hele øya.

50 % av parene hekket på fredete lokaliteter, som normalt (55 % sist).

Makrellterne (Mt) *Sterna hirundo*

Figur 14. Antall hekkende par makrellterne 1978–2019.

134 par er en reduksjon (28 %) siden sist (185 par i 2017) og også ørlite ned siden ternetellingen i mellomåret 2018 (da 147 par). Men de tre foregående tellingene (2014, -15 og -16) var lavere (2016 hadde den laveste registreringen noen gang (kun 87 par)). Bestandstrenden er, imidlertid, kraftig nedadgående i et lengre tidsperspektiv.

Den suverent største kolonien var 50 par på Fyrsteilene i Nesodden. Her har det vært noen få par tidligere, men hele 50 par er tall vi ikke kjenner igjen i kolonier her inne i fjorden siden 1980-tallet.

Andre store kolonier i 2019 var: 15 par på Geitholmen utenfor Snarøya, Bærum, 13 par på Nakkeskjær v. Nakholmen, Oslo og 11 par på Prinseskjær v. Ostøya, Bærum og 9 par på Krokholmen i Asker. Koloniene på Borøyskjær og Mellemskjær i Bærum har blitt borte.

Bare 30 % av parene hekket på fredete lokaliteter. Dette er mindre enn normalt pga. det store antallet hekkepar på Fyrsteilen som ikke er fredet.

Det har blitt sett godt med ungterner i fjorden på ettersommeren. Dersom dette er lokale fugler må hekkeresultatet ha vært bra.

Makrellternepar 19.5.2019.
Foto Morten Bergan

Andre arter

Det kan være betimelig å nevne noen betraktninger vedrørende enkelte arter som normalt ikke omfattes av rapportering for sjøfugler i indre Oslofjord.

Storskarv *Phalacrocorax carbo*

Det ses mye storskarv i indre Oslofjord gjennom sommeren, stort sett av underarten mellomskarv *Ph. carbo sinensis*, men enn så lenge er det ikke gjort hekkefunn i Oslo og Akershus. Ett par har hekket på Buskerudsiden (Sundbyholmene) ved to anledninger, i 2013 og nå i 2019. Det er også to kolonier i midtre Oslofjord. Det synes å være mange ungfugler blant skarvene.

Fiskeørn *Pandion haliaetus*

Fiskeørnen er ingen egentlig sjøfugl, den hekker ikke i måkekoloniene. Siden ca. 2010 har fiskeørn hekket fjordlangs, kanskje har den hekket ennå lenger nede i Drøbaksund-traktene. Vi kjenner nå til tre hekkelokaliteter langs fjorden i Oslo og Akershus (3 par hekket i 2019) hvorav to av parene hadde vellykket hekking (og tre unger ringmerket i det ene av disse). Den synes å, i alle fall i noen grad, til å livnære seg av saltvannsfisk (makrell i klørne).

Havørn *Haliaeetus albicilla*

I 2008 og i årene 2014–2019 har et par havørn hekket på Håøya i Frogn kommune. I de mellomliggende årene hekket den på Gråøya i Røyken i årene 2009 og 2013.

3) Tabeller

Oslo og Akershus 2019

Fredete lokaliteter i Oslo, Nesodden, Ås og Frogn

Lokalitet	Kommune	Dato	Sum	Ks	Kg	Hg	Gg	Sa	Æf	Tj	Rs	Hm	Fm	Gm	Sm	Sb	Mt
Hertugskjær	Oslo	16.5.	21						4	1			1		14	1	
Malmøyskjær	Oslo	16.5.	3							1							2
Kaninøya	Oslo	16.5.	119	1		13			31					18	56		
Malmøya	Oslo	16.5.	0														
Bleikøyalven	Oslo	16.5.	54			3			27	2			5	9	8		
Galteskjær	Oslo	16.5.	33											7	24	2	
Nakkeskjær	Oslo	16.5.	23			4				1		4			1		13
Kavringen	Oslo	16.5.	20						3					10	6	1	
Kaffeskjær	Oslo	16.5.	54	1		5			21	1		22	2		2		

Knerten	Nesodden	19.5.	102	1		30			60				1	6	1	3	
Søndre Skjælholmen	Nesodden	16.5.	358			73	4		90	2			3	139	46	1	
Husbergøya	Nesodden	16.5.	129		2	33	1		37				13	17	25	1	
Husbergkalven	Nesodden	16.5.	66			16			37	1				5	7		

Tuskjær	Ås	16.5.	287			11						268	7		1		
Flatskjær	Ås	16.5.	19			5				1					13		

Nordøstre Askeholmen	Frogn	19.5.	156	1		2			53					9	89	2	
Stakaskjær	Frogn	19.5.	15						2	1		12					
Storskjær	Frogn	19.5.	13	1					8			3				1	
Småskjær	Frogn	19.5.	94						19	1				5	69		

Oslo og Akershus 2019

Fredete lokaliteter i Bærum og Asker, samt summer for alle fredete lokaliteter i Oslo og Akershus

Lokalitet	Kommune	Dato	Sum	Ks	Kg	Hg	Gg	Sa	Æf	Tj	Rs	Hm	Fm	Gm	Sm	Sb	Mt
Lagmannsholmen	Bærum	16.5.	118						1			113					4
Dokkskjær	Bærum	18.5.	42				1		8			31	1		1		
Sandholmen	Bærum	18.5.	6										5	1			
Alv	Bærum	18.5.	78			5			26	1				29	16	1	
Selskjær	Bærum	18.5.	52	1		3			14	1				2	30	1	
Langskjær	Bærum	18.5.	243			12	4		84			142	1				
Jakteskjær	Bærum	19.5.	3	1		1				1							
Flatskjær	Bærum	19.5.	3						3								
Svartskjær	Bærum	19.5.	15						11				1		1	1	1
Møkkalassene	Bærum	20.5.	26			1			6	1			2	12	4		
Ytre Vassholmen	Bærum	16.5.	97			20	1		34	1			2	31	6	2	
Terneskjær	Bærum	18.5.	10						8							2	
Mellomskjær	Bærum	19.5.	15	1		2			11	1							
Prinseskjær	Bærum	19.5.	54			4			35	1			1			2	11
Furuskjær	Bærum	18.5.	0														
Furuholmen	Bærum	16.5.	2							1			1				

Krokholmen	Asker	18.5.	33			2				1			5	6	10		9
Rogneskjær	Asker	18.5.	101	1		5			17	1				14	62	1	
Nordre Bjørkøyskjær	Asker	18.5.	31			2			27							2	
Hvalskjær	Asker	18.5.	35	1		1			12					8	12	1	
Terneholmen	Asker	18.5.	115			15	1		48	2				26	22	1	
Ulvungene	Asker	18.5.	17			3			2	1		1	8		2		
Ulykkesskjær	Asker	18.5.	31	1		1			24	1			1			3	

SUM fredet 2019 (antall par)			2693	11	2	272	12	0	763	26	0	596	60	354	528	29	40
-------------------------------------	--	--	-------------	-----------	----------	------------	-----------	----------	------------	-----------	----------	------------	-----------	------------	------------	-----------	-----------

Sum fredet 2017 (antall par)			2576	10	1	252	7	1	566	39	0	502	78	398	608	27	87
Endring 2019 fra 2017 (%) for arter > 10 par			95,7	90,9		92,6			74,2	150,0		84,2	130,0	112,4	115,2	93,1	217,5

Oslo og Akershus 2019

Ikke-fredete lokaliteter i Oslo og Nesodden

Lokalitet	Kommune	Dato	Sum	Ks	Kg	Hg	Gg	Sa	Æf	Tj	Rs	Hm	Fm	Gm	Sm	Sb	Mt
Feieskjær	Oslo	16.5.	36						4			30	1			1	
Killingen S	Oslo	16.5.	139							1		132	2				4
Killingen N	Oslo	16.5.	138	1		2				1		110	22		2		
Bestumkilen	Oslo	20.5.	3		1		2										
Store Herbern	Oslo	16.5.	5				4			1							
Loffen	Oslo	16.5.	8			3	1			2				1	1		
Purka	Oslo	16.5.	0														
Lindøya	Oslo	16.5.	2				2										
Ringskjær	Oslo	16.5.	24						1			22			1		
Nakholmen	Oslo	16.5.	1							1							
Galteskjær II	Oslo	16.5.	4			2			1	1					17	2	
Paddeskjær	Oslo	16.5.	6							1					1		4

Sutaren	Nesodden	20.5.	1										1				
Storsteilene	Nesodden	19.5.	5			1				1			2	1			
Persteilene	Nesodden	19.5.	10			2	1			1			5			1	
Rekeskjær	Nesodden	19.5.	20				1		5				2	1	11		
Fyrsteilene	Nesodden	19.5.	180			6			9	2		87	19	3	3	1	50
Lindholmen	Nesodden	20.5.	1										1				
Vestodden	Nesodden	20.5.	1										1				
Kirkeskjæra	Nesodden	20.5.	1													1	
Nordbukta	Nesodden	20.5.	1				1										
Skjær ved Kattegatodden	Nesodden	20.5.	1			1											
Nordre Skjælholmen	Nesodden	16.5.	203			35	3	1	99					46	11	8	

Oslo og Akershus 2019

Ikke-fredete lokaliteter i Ås, Frogn og Vestby

Lokalitet	Kommune	Dato	Sum	Ks	Kg	Hg	Gg	Sa	Æf	Tj	Rs	Hm	Fm	Gm	Sm	Sb	Mt
Bunnebunn	Ås	16.5.	1				1										
Solbukta	Frogn	16.5.	1				1										
Småskjær	Frogn	20.5.	1													1	
Indre Hallangspollen	Frogn	20.5.	4				3		1								
Holmebuktskjær	Frogn	20.5.	1										1				
Kaskjær	Frogn	20.5.	1	1													
Søndre Askeholmen	Frogn	20.5.	9			1							4				4
Midtre Askeholmen	Frogn	20.5.	34			4	1		14	2				3	10		
Nordvestre Askeholmen	Frogn	20.5.	37			6	2		9	2				5	13		
Lågøya N	Frogn	20.5.	1							1							
Søndre Langåra S	Frogn	20.5.	1				1										
Søndre Langåra N	Frogn	20.5.	5	1		1				1		1					1
Nordre Sauholmen	Vestby	25.5.	81			6			14	1		27	22	1			10

Oslo og Akershus 2019

Ikke-fredete lokaliteter i Bærum

Lokalitet	Kommune	Dato	Sum	Ks	Kg	Hg	Gg	Sa	Æf	Tj	Rs	Hm	Fm	Gm	Sm	Sb	Mt
Solvikskjær	Bærum	18.5.	1													1	
Kalvøyskjær	Bærum	18.5.	2				1						1				
Borøya	Bærum	18.5.	1			1											
Borøyskjær	Bærum	18.5.	4			2			1							1	
Saraholmen	Bærum	18.5.	2				2										
Torvøya	Bærum	18.5.	28			10	1						10	3	4		
Bjørkholmen	Bærum	18.5.	7				5			1			1				
Solskjær	Bærum	18.5.	2							1						1	
Koksabukta	Bærum	18.5.	4				4										
Pannekaka	Bærum	18.5.	1							1							
Hundsund	Bærum	18.5.	3				3										
Holsa	Bærum	18.5.	8							1			7				
Gåsungene	Bærum	18.5.	2						2								
Mikkel	Bærum	18.5.	1													1	
Midt-Mikkel	Bærum	18.5.	1													1	
Store Mikkel	Bærum	18.5.	1		1												
Mellomholmen	Bærum	18.5.	1										1				
Rolfskjær	Bærum	16.5.	1												1		
Geitholmen	Bærum	16.5.	20	1						1			1	1	1		15
Geitungen	Bærum	16.5.	22						7					5	10		
Feilskjær	Bærum	16.5.	0														
Junker'n	Bærum	18.5.	9	1					4	1					1		2

Oslo og Akershus 2019

Ikke-fredete lokaliteter i Asker, samt totalsummer for Oslo og Akershus

Lokalitet	Kommune	Dato	Sum	Ks	Kg	Hg	Gg	Sa	Æf	Tj	Rs	Hm	Fm	Gm	Sm	Sb	Mt
Høyerholmen	Asker	18.5.	5										5				
Hareholmen	Asker	18.5.	1										1				
Store Bjørkøyskjær	Asker	18.5.	31			2			27							2	
Skogerholmen	Asker	18.5.	7			7											
Djupalstein	Asker	18.5.	52			2						48	1				1
Djupalen	Asker	18.5.	100			2			10	1				5	81	1	
Raudskjæra	Asker	18.5.	144		1	28			19	1				74	19	2	
Vettreskjær	Asker	18.5.	3							1			2				
Leangbukta	Asker	18.5.	2				2										
Devikodden	Asker	18.5.	1										1				
Flyndra	Asker	18.5.	1													1	
Midtskjær	Asker	18.5.	1													1	
Spannslokket	Asker	18.5.	26										19				7
Skurven	Asker	18.5.	6														6
Brønnstein	Asker	18.5.	1													1	
Sværslepene	Asker	18.5.	1													1	
Viernbukta	Asker	18.5.	2			1	1										
Slependrenna	Asker	18.5.	3						3								

Sum ikke-fredet 2019 (ant. par)			1109	4	2	118	34	1	224	20	0	163	108	148	165	26	96
Sum fredet 2019 (ant. par)			2693	11	2	272	12	0	763	26	0	596	60	354	528	29	40
Total OA 2019 (ant. par)			3802	15	4	390	46	1	987	46	0	759	168	502	693	55	136

<i>Total OA 2017 (ant. par)</i>			<i>4317</i>	<i>12</i>	<i>1</i>	<i>389</i>	<i>76</i>	<i>3</i>	<i>732</i>	<i>89</i>	<i>0</i>	<i>1106</i>	<i>313</i>	<i>541</i>	<i>821</i>	<i>49</i>	<i>185</i>
<i>Endring 2017 til 2019 (%) for arter >10 par</i>			<i>88,1</i>	<i>125,0</i>		<i>100,3</i>	<i>60,5</i>		<i>134,8</i>	<i>51,7</i>		<i>68,6</i>	<i>53,7</i>	<i>92,8</i>	<i>84,4</i>	<i>112,2</i>	<i>73,5</i>

Ung storskarv i Hallangspollen 19.5.2019.
Foto Morten Bergan

Denne rapporten ligger til nedlasting her:

<http://oa.birdlife.no/8837>

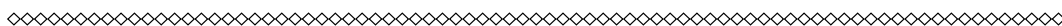
Rådata for sjøfugltellingene ligger her:

Oslo og Akershus

<http://oa.birdlife.no/prosjektdata/108>

Buskerud (egen rapport)

<http://oa.birdlife.no/prosjektdata/107>

Norsk Ornitologisk Forening, avd. Oslo og Akershus

Postboks 1041 Sentrum
0104 OSLO

Telefon 48 17 07 85
leder@oa.birdlife.no